

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Sžrk/18/2018
Identifikačné číslo spisu: 5017200109
Dátum vydania rozhodnutia: 04.12.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančenič
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5017200109.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Viliama Pohančeniča a zo sudcov JUDr. Jany Zemkovej, PhD. a JUDr. Nory Halmovej, v právnej veci žalobkyne: V., zastúpená: JUDr. Eva Luticová, advokátka, Hviezdoslavova 51, Námestovo, proti žalovanému: Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, Andreja Kmeťa 17, Žilina, za účasti ďalších účastníkov konania: 1/ Obec Oravská Poruba, Oravská Poruba 290, Veličná, 2/ Slovenský pozemkový fond, Radlinského 1729, Dolný Kubín, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. OU-ZA-OOP4-2017/006057/KUC zo dňa 11.01.2017, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 31S/48/2017-90 zo dňa 30.05.2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

1. Dňa 15.06.2015 bol Okresnému úradu Dolný Kubín, pozemkový a lesný odbor (ďalej aj len „okresný úrad“) doručený návrh žalobkyne na povolenie obnovy konania vo veci reštitučného konania ukončeného právoplatným rozhodnutím Okresného úradu Námestovo, pozemkový a lesný odbor č. P/2013/00005-R29/DK zo dňa 27.11.2013, ktorým bolo žalobkyni priznané právo na náhradu za pozemok zapísaný v pozemkovoknižnej vložke (ďalej aj len „pkn. vl.“) č. XX, parcelné číslo (ďalej aj len „parc. č.“) XXX, v katastrálnom území B.-Q.. Tento pozemok bol odňatý pôvodnej vlastníčke W.. K návrhu žalobkyňa pripojila okrem iných príloh aj fotokópiu rozhodnutia Okresného národného výboru v Dolnom Kubíne č. 954/1974-1 Poľ, právoplatného dňa 09.08.1975, o odňatí poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území T. B. a E., pričom v zozname odňatých parciel je aj parc. č. XXX bez uvedenia katastrálneho územia a ako vlastník podielu 5/8 je uvedený T. X..

2. Dňa 05.02.2016 vyzval okresný úrad žalobkyňu, aby doložila listiny preukazujúce vlastníctvo jej právnych predchodcov k parc. č. XXX nachádzajúcej sa v katastrálnom území B.-Q. v podiele 5/8,

nakoľko fotokópia rozhodnutia o odňatí poľnohospodárskej pôdy nie je listinou preukazujúcou vlastníctvo k pozemku. Dňa 20.05.2016 bola okresnému úradu doručená na vedomie žiadosť žalobkyne zo dňa 18.05.2016 o opravu chyby v katastrálnom operáte, ktorú súčasne adresovala žalovanému a tiež Okresnému úradu Dolný Kubín, katastrálnemu odboru. Týmto listom žiadala opraviť podľa jej názoru chybný vlastnícky podiel T. X. st. z 3/8 na správny podiel 5/8.

3. Okresný úrad rozhodnutím č. OÚ-DK-PLO-2016/000721-ok zo dňa 02.11.2016 (ďalej aj len „prvostupňové rozhodnutie“) zamietol návrh žalobkyne na obnovu konania v zmysle § 62 písm. a/ správneho poriadku konštatujúc, že skutočnosti uvedené v návrhu a v priložených listinách nepredstavujú skutočnosti, ktoré mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie a ktoré sa nemohli v konaní uplatniť bez zavinenia žalobkyne ako účastníčky konania. Novo predložené listiny nedokazujú vlastníctvo T. X., ktorého manželkou bola W., rod. W., k pozemku parc. č. XXX, v katastrálnom území B.-Q. v navrhovanom spoluvlastníckom podiele 5/8.

4. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie, o ktorom rozhodol žalovaný rozhodnutím č. OU-ZA-OOP4-2017/006057/KUC zo dňa 11.01.2017 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie žalovaného“) tak, že odvolanie zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil stotožniac sa so závermi okresného úradu. V odôvodnení uviedol, že žiadna listina, ktorú žalobkyňa predložila v konaní o povolení obnovy konania, nespochybňuje, že pôvodná vlastníčka W. V. bola v čase prechodu časti pozemku na štát spoluvlastníčkou pozemku v 3/8. Pokiaľ by si aj žalobkyňa ako vnučka sestry T. X. ml. uplatnila reštitučný nárok po T. X. ml. na podiel 2/8, ktorý prešiel na štát v trestnom konaní v roku 1953, nespĺňala by podmienku oprávnenej osoby ustanovenú v § 2 ods. 2 písm. e/ zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 503/2003 Z. z.“), v zmysle ktorej ak pôvodný vlastník zomrel, sú oprávnenými osobami jeho súrodenci a ak niektorý z nich zomrel, sú oprávnenými osobami jeho deti. Z nároku uplatneného žalobkyňou v roku 2004 je podľa žalovaného nesporné, že si uplatnila iba podiel T. X. st. a v pôvodnom reštitučnom konaní opakovane uvádzala podiel 3/8.

II.

5. Žalobkyňa podala proti napadnutému rozhodnutiu žalovaného správnu žalobu, o ktorej rozhodol Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 31S/48/2017-90 zo dňa 30.05.2018 tak, že žalobu zamietol a žalobkyňu, žalovanému a ďalším účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania.

6. V odôvodnení rozsudku krajský súd citoval § 62 ods. 1 až 3, § 63 ods. 1 až 5 správneho poriadku a podrobne opísal obsah prvostupňového rozhodnutia ako aj napadnutého rozhodnutia žalovaného. S poukazom na § 62 ods. 1 písm. a/ správneho poriadku (pozn. súdu: krajský súd nesprávne uviedol § 62 ods. 1 „písm. o/“) sa pre povolenie obnovy konania vyžaduje splnenie podmienky, aby nové skutočnosti alebo dôkazy mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie. Nakoľko rozhodnutím Okresného úradu Námestovo č. P/2013/00005-R29/DK zo dňa 27.11.2013 bolo vyhovené žalobkyňi v celom rozsahu, nariadenie obnovy konania by v tomto prípade nemohlo mať za následok priaznivejšie rozhodnutie vo veci, keďže sama požadovala priznať náhradu za pozemok v podiele 3/8. To znamená, že obnova konania by nemala podstatný vplyv na rozhodnutie. Krajský súd konštatoval, že nariadiť vo veci obnovu konania by bolo možné v prípade, ak by správny orgán nárok žalobkyne vo výške 2/8 zamietol, čo sa však nestalo. Ak následne žalobkyňa disponovala dôkazmi, ktoré podľa jej tvrdenia preukazovali jej vlastníctvo k pozemku v podiele 5/8, mala opätovne uplatniť nárok na navrátenie vlastníctva k pozemku v podiele 2/8 na Obvodnom pozemkovom úrade. Nakoľko v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z. mohla právo na navrátenie vlastníctva k pozemku uplatniť na Obvodnom pozemkovom úrade len do 31.12.2004, toto právo jej zaniklo. Pokiaľ je žalobkyňa presvedčená, že jej právnenému predchodcovi T. X. patril pozemok vo výške 5/8, ktorého vlastníctvo nebolo predmetom dedičského konania, môže podať na súd určovaciu žalobu, ktorou by sa domáhala určenia, že predmetný pozemok patrí do dedičstva po poručiteľovi.

7. K dodržaniu lehôt na povolenie obnovy konania krajský súd uviedol, že pokiaľ ide o dodržanie subjektívnej lehoty, žalobkyňa presne neuviedla, kedy sa dozvedala o skutočnostiach odôvodňujúcich obnovu konania, nakoľko iba konštatovala, že sa o nich dozvedela po právoplatnosti reštitučného konania. Vzhľadom na dodržanie objektívnej lehoty krajský súd predpokladal aj dodržanie subjektívnej lehoty.

III.

8. Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa (sťažovateľka) kasačnú sťažnosť navrhujúc, aby kasačný súd zrušil rozsudok krajského súdu z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

9. Poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžo/67/2010 zo dňa 31.01.2011 ohľadom povinnosti správneho orgánu zistiť všetky rozhodné skutočnosti bez ohľadu na to, v čí prospech svedčia. V zmysle zásady materiálnej pravdy mal Okresný úrad Námestovo v konaní vedenom pod č. P/2013/00005-R29/DK postupovať tak, aby spoľahlivo zistil stav veci, pričom nebol viazaný len návrhmi sťažovateľky na vykonanie dôkazov a mal vykonať aj dôkazy, ktoré nenavrhol. Ak by postupoval týmto spôsobom, musel by zistiť, že sťažovateľke nepatrí len nárok na náhradu za pozemok v podiele 3/8, ale v podiele 5/8. Žiadne ustanovenie správneho poriadku totiž nezakotvuje viazanosť správneho orgánu návrhom účastníka konania a nezakazuje mu priznať viac, ako si uplatnil svojim návrhom. Naopak, správny poriadok v § 32 ods. 1 pripúšťa, že správny orgán nie je viazaný návrhmi účastníkov, ale musí vychádzať zo skutočného stavu vecí.

10. Ďalej sťažovateľka poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžf/68/2013 zo dňa 20.08.2014 a tiež na jednu zo základných požiadaviek na povolenie obnovy konania, ktorou je existencia nových skutočností alebo dôkazov, ktoré vyšli najavo po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa skončilo konanie pred správnym orgánom, ak mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie. Správny poriadok nestanovuje, že by pôvodné rozhodnutie nemohlo byť v rámci obnovy konania zmenené v rozsahu, ktorý prekračuje rozsah pôvodného rozhodnutia. Ak by totiž bola obnova konania povolená, správny orgán by na základe sťažovateľkou predložených dôkazov mal a mohol pristúpiť k zmene pôvodného rozhodnutia a priznať jej nárok na náhradu za pozemok vo výške 5/8. Správny poriadok neobmedzuje obnovu konania na následok, ktorým je „priaznivejšie rozhodnutie vo veci“, teda na zmenu rozhodnutia v takom rozsahu, ktorý neprekračuje rozsah pôvodného rozhodnutia.

11. Okresný úrad nesprávne zistil skutkový stav, nakoľko vlastníctvo k predmetnej nehnuteľnosti je dotknuté chybou v dedičskom konaní po poručiteľovi otca predávajúcej dcéry W. N., kedy sa pri prejednaní dedičstva stali jeho predmetom aj parcely patriace do poľnohospodárskeho podniku v zmysle zákona č. 139/1947 Zb. o rozdelení pozostalostí se zemědělskými podniky a o zamezení drobení zemědělské půdy (ďalej aj len „zákon č. 139/1947 Zb.“), ktorých prenajímateľkou bola stará mama sťažovateľky. Dedičské konanie bolo skončené uznesením sp. zn. 5Co/24/62 zo dňa 30.12.1962, v ktorom je zahrnutá aj parc. č. XXX., ktorá je predmetom reštitúcie a ktorá bola zahrnutá v rozhodnutí o odňatí poľnohospodárskej pôdy v poľnohospodárskej výrobe len sčasti. Vzhľadom na to nemohli byť predmetné parcely účinne prejednané v dedičskom konaní po poručiteľovi predávajúcej, nakoľko mu už v čase smrti nepatrili. Je tiež nesporné, že k uvedenému zápisu na LV č. XXXX v katastri nehnuteľností došlo chybou Strediska geodézie v Dolnom Kubíne, keď okresný prokurátor podal Štátnemu notárstvu protest ohľadom trestnej veci vedenej proti T. X. ml. Stredisko geodézie v Dolnom Kubíne vydalo nesprávne podklady pre účely dedičského konania sp. zn. D 734/82 po nebohom T. X. ml., do ktorých zahrnulo aj tú časť poľnohospodárskej pôdy, ktorá bola v rozhodnom období odňatá pôvodnému vlastníkovi. Pôda nebola prevedená na štát. Táto skutočnosť nemôže ísť na ťarchu sťažovateľky.

12. Z doložených dokumentov vyplýva, že v Správe katastra Dolný Kubín bola parcela č. XXX vedená v registri „E“ obce Oravská poruba s výmerou 10 394 m². Parcela, ktorá bola vykúpená kúpnu zmluvou, má podľa geometrického plánu zo dňa 01.10.1971 rozlohu 3 380 m². W. N. v písomnom vyjadrení zo dňa 15.07.1996 osvedčila, že má vedomosť, že kúpnu zmluvou prevádza len toľko, koľko

jej patrí. Nie jej vinou sa do zmluvy uviedla nehnuteľnosť v celosti ako predmet zmluvy. V tejto súvislosti sťažovateľka poukázala na to, že v roku 1949 bol do slovenského právneho poriadku zavedený zákonom č. 265/1949 Zb. o rodinnom práve inštitút zákonného majetkového spoločenstva. V tomto čase platila tzv. „koakvizícia“ a parcela č. XXX bola „do manželstva vnesená-nepohnutá“.

13. V súvislosti s darovacou listinou W. X., rod. W., 1313 zo dňa 24.07.1929 sťažovateľka poukázala na § 562 a § 565 Stredného občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. týkajúce sa darovania a tiež na § 15 zákona č. 139/1947 Zb. S poukazom na situáciu T. X. ml., ktorý bol bratom právnej predchodkyne sťažovateľky - W. V., rod. X., sa v § 856 Občianskeho zákonníka uvádza, že majetkové spoločenstvá medzi manželmi vzniknuté podľa skorších predpisov zanikajú 01.04.1964. Týmto dňom vzniklo bezpodielové spoluvlastníctvo manželov ku všetkému, čo patrilo do bezpodielového spoluvlastníctva. Sťažovateľka tiež poukázala na § 23 zákona č. 49/1959 Zb. o jednotných roľníckych družstvách a tiež na § 40 zákona č. 95/1963 Zb. o štátnom notárstve a o konaní pred štátnym notárstvom (notársky poriadok).

14. Napadnuté rozhodnutie žalovaného je podľa názoru sťažovateľky postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci reštitúcie, pretože konajúci správny orgán postupoval pri vydávaní reštitučného nároku v rozpore s § 2 zákona č. 503/2003 Z. z. a tým zasiahol do práv sťažovateľky garantovaných čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Odpoveď na to, či je sťažovateľka oprávnenou osobou, vyriešil Ústavný súd SR v náleze č. k. I. ÚS 123/2010-48, ktorého odôvodnenie citovala, a to body 8 až 15. Predovšetkým zdôraznila, že zaradenie oprávnených osôb do jednotlivých skupín „...neznamená, že ak existujú osoby v prednejšom poradí, nemôžu reštitučný nárok úspešne uplatniť osoby uvedené v neskoršom poradí alebo ak v tom istom poradí existuje viac osôb, že jedna z nich môže uplatniť nárok len v pomere k počtu tých osôb, ak tieto osoby alebo osoby v prednejšom poradí svoj nárok neuplatnili, a preto ich právo zaniklo.“ S uvedeným právnym názorom Ústavného súdu SR sa sťažovateľka stotožnila a požadovala jeho zohľadnenie v návrhu na obnovu konania.

15. Prvostupňové rozhodnutie je založené na ústavne nekonformnom výklade dotknutých ustanovení právnych predpisov. Argumentácia okresného úradu nemôže vo vzťahu k prípadu, kedy došlo k zabratiu nehnuteľnosti štátom v rozhodnom období bez právneho dôvodu, obstať aj z dôvodu ústavnej udržateľnosti. Záverom citovala rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžp/6/2011 zo dňa 28.03.2012, z ktorého vyplýva pokyn pre orgán verejnej moci, aby „k rozhodovaniu prejednávanej veci, konkrétne k interpretácii reštitučných zákonov, pristúpil s určitou veľkorysťou berúc do úvahy pre minulý režim príznačné nedostatky vtedajšej legislatívy.“

IV.

16. Žalovaný ani ďalší účastníci sa ku kasačnej sťažnosti písomne nevyjadrili.

V.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g/ S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 455 S.s.p. a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobkyne (sťažovateľky) nie je dôvodná.

18. Kľúčovou otázkou vo veci bolo posúdenie splnenia podmienok pre povolenie obnovy konania ustanovených v správnom poriadku.

19. Pre konanie o navrátenie vlastníctva k pozemkom a rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa zákona č. 503/2003 Z. z. platia všeobecné predpisy o správnom konaní, teda ustanovenia správneho poriadku, podľa ktorých je okresný úrad povinný postupovať. Zároveň je povinný vychádzať zo základných zásad správneho konania. Jednou z nich je zásada zákonnosti ustanovená v § 3 ods. 1 správneho poriadku. Okresný úrad musí postupovať tak, aby zabezpečoval ochranu práv fyzických osôb a právnických osôb a súčasne dôsledne vyžadoval plnenie ich povinností v nadväznosti na ochranu

záujmov štátu a spoločnosti.

20. Podľa § 32 ods. 1, 2 správneho poriadku, správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

21. Podľa § 62 ods. 1 písm. a/ správneho poriadku, konanie pred správnym orgánom ukončené rozhodnutím, ktoré je právoplatné, sa na návrh účastníka konania obnoví, ak vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie a nemohli sa v konaní uplatniť bez zavinenia účastníka konania.

22. Kasačný súd dáva do pozornosti, že povinnosťou správneho orgánu, ktorému zákon zveruje právomoc na konanie a rozhodovanie o návrhu na obnovu konania, vychádza zo základných zásad materiálneho štátu, medzi ktoré patrí aj zásada právnej istoty. Jednou zo záruk právnej stability vzťahov založených správnym rozhodnutím je záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia. Aj v správnom práve platí princíp „rei iudicatae“, ktorý znamená, že o právoplatne rozhodnutej veci nemožno znova rozhodovať, majúc na zreteľ nielen tzv. formálnu, ale aj materiálnu právoplatnosť. Výnimku tvoria prípady označované v teórii ako mimoriadne opravné prostriedky (obnova konania a preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania), ktorými sa dosahuje náprava právoplatných správnych rozhodnutí. Dôvodom pre takýto postup je existencia závažných skutočností, ktoré spochybňujú správnosť a spravodlivosť rozhodnutia. Spravidla pôjde o nedostatočné zistenie skutkového stavu alebo porušenie takých procesných podmienok, ktoré vyvolávajú pochybnosti o objektívite správneho konania. Účelom obnovy konania je odstránenie skutkových nedostatkov a vydanie nového meritórneho rozhodnutia. So zreteľom na skutočnosť, že ide o mimoriadny opravný prostriedok, v porovnaní s odvolaním (rozkladom) ustanovuje správny poriadok určité obmedzenia.

23. Všeobecnými predpokladmi obnovy konania sú existencia právoplatného rozhodnutia, čo znamená, že týmto opravným prostriedkom nemožno napadnúť neprávoplatné rozhodnutie a tiež sa vyžaduje existencia aspoň jedného z taxatívne ustanovených dôvodov na obnovu konania. V rámci obnovy konania nie sú prípustné iné dôvody, a preto ak by boli uplatnené takéto dôvody, správny orgán by musel návrh zamietnuť. Ďalším všeobecným predpokladom je existencia oprávneného subjektu, ktorý podal návrh na obnovu konania. Oprávneným subjektom na podanie návrhu je len účastník pôvodného konania. Vyžaduje sa tiež dodržanie lehoty na podanie návrhu na obnovu konania, a to tak subjektívnej, ako aj objektívnej.

24. Na povolenie obnovy konania podľa § 62 ods. 1 písm. a/ správneho poriadku nestačí, aby skutočnosti a dôkazy uvádzané v návrhu boli len nové, ale musia byť takej kvality, že keby sa uplatnili v pôvodnom konaní, mohli by zmeniť názor správneho orgánu na rozhodnutie vo veci. Otázku, či konkrétna skutočnosť môže mať podstatný vplyv na rozhodnutie, musí správny orgán posúdiť podľa okolností konkrétnej veci. Ďalšou podmienkou, ktorá musí byť splnená, je, že skutočnosti alebo dôkazy sa nemohli v konaní uplatniť bez zavinenia účastníka konania. Podľa § 34 ods. 3 správneho poriadku je účastník konania povinný na podporu svojich tvrdení navrhnuť dôkazy, ktoré sú mu známe. Dôvodom na obnovu konania je teda len situácia, keď účastník konania skutočnosť alebo dôkaz nepoznal (napr. nevedel o existencii dôkazu), alebo bez jeho viny sa nemohol vykonať. Vždy je potrebná existencia objektívneho dôvodu, ktorý mu znemožnil uplatniť konkrétnu skutočnosť alebo dôkaz v príslušnom správnom konaní.

25. „Obnova konania je inštitút, ktorým sa odstraňujú skutkové omyly, nedostatky v skutkovom stave pre nevykonanie dôkazov. Jej účelom je okrem uvedeného odstránenia skutkových nedostatkov aj vydanie nového meritórneho rozhodnutia. V konaní o povolenie obnovy sa nepreskúmava zákonnosť právoplatného rozhodnutia. Inštitútom na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia sú riadne opravné

prostriedky a po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, jeho zákonnosť možno preskúmať len na základe preskúmania mimo odvolacieho konania ako mimoriadneho opravného prostriedku“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžo/29/2014 zo dňa 29.04.2015).

26. S poukazom na rozsudok citovaný v bode 25 tohto rozsudku sa kasačný súd nemohol zaoberať námietkou sťažovateľky týkajúcou sa nedostatočného zistenia skutkového stavu Okresným úradom Námestovo v konaní vedenom pod č. P/2013/00005-R29/DK a nevykonaním dokazovania. Kasačnému súdu preskúmavajúcemu rozhodnutia o nepovolení obnovy konania neprináleží preskúmať zákonnosť právoplatného rozhodnutia vydaného v pôvodnom konaní.

27. Podľa názoru kasačného súdu postupovali správne orgány v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania v intenciách citovaných právnych noriem, vo veci si zadovážili dostatok skutkových podkladov relevantných pre vydanie rozhodnutia, riadne zistili skutočný stav a zo skutkových okolností vyvodili správny právny záver, ktorý v odôvodnení svojho rozhodnutia náležite odôvodnili vysporiadajúc sa s námietkami sťažovateľky.

28. Za nový dôkaz, ktorý mohol mať podstatný vplyv na rozhodnutie a nemohol sa v konaní uplatniť bez zavinenia sťažovateľky z dôvodu, že k nemu nemala dlhodobu prístup, označila predovšetkým fotokópiu rozhodnutia Okresného národného výboru v Dolnom Kubíne č. 954/1974-1 Poľ o odňatí poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území T. B. a E., kde je v zozname odňatých parciel aj parcela č. XXX bez uvedenia katastrálneho územia a ako vlastník podielu 5/8 je uvedený T. X.. Za ďalší dôkaz považovala sťažovateľka protokol č. 21 katastrálneho územia B. v maďarskom jazyku s prekladom súdneho znalca, kde bol zapísaný pozemok parc. č. 519, ktorý podľa nej preukazoval spoluvlastnícky podiel 5/8 jej právneho predchodcu T. X. st., ktorého manželkou bola W. X., rod. W..

29. V súvislosti s týmito dôkazmi kasačný súd poukazuje na list Okresného úradu Dolný Kubín, katastrálny odbor, zo dňa 18.10.2016, v ktorom je uvedené, že po zápise registra obnovy pozemkov (ROEP) bola parcela č. 519 (orná pôda) zapísaná na LV č. XXXX na pôvodného vlastníka T. X. v podiele 3/8 tak, ako bol vykonaný zápis pod B1 v pkn. vl. č. XX. a v zozname - stav vlastníkov je nesprávne pod č. XX pkn. vl. č. XX evidovaný ako vlastník parc. č. XXX. v podiele 5/8 T. X. st. Spracovateľ geometrického plánu č. 761-0684-71, tvoriaceho podklad k odňatiu poľnohospodárskej pôdy, nerozpisal vlastníka T. X. (T. X. st. v podiele 3/8 a T. X. ml. v podiele 2/8), ale uviedol ho nesprávne iba raz v podiele 5/8, avšak nejde o toho istého vlastníka. Tieto listiny ani podľa názoru kasačného súdu nepreukazujú vlastníctvo T. X. st., ktorého manželkou bola W. X., rod. W., k pozemku parc. č. 519 v sťažovateľkou navrhovanom spoluvlastníckom podiele 5/8.

30. Ani ďalšie sťažovateľkou predložené dôkazy - rozsudky Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. T145/1951 zo dňa 25.10.1951, sp. zn. Rt 249/91 zo dňa 17.05.1991 a rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2Tk 66/52 v trestnom konaní vedenom proti T. X. ml. neodôvodňujú povolenie obnovy konania. Nemožno súhlasiť s jej tvrdením, že podiel 2/8 patriaci T. X. ml., ženatému s K. X., rod. Z., ktorý prepadol v trestnom konaní v prospech štátu, by mal z tohto dôvodu patriť jeho otcovi T. X. st. V zmysle § 3 ods. 1 písm. a/ zákona č. 503/2003 Z. z., oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku výroku o prepadnutí majetku, prepadnutí vecí alebo zhabaní vecí v trestnom konaní, prípadne v trestnom konaní správnom podľa skorších predpisov, ak bol výrok zrušený podľa osobitných predpisov. Vzhľadom na to, že v predmetnej veci nedošlo k zrušeniu výroku o prepadnutí majetku v prospech štátu, nemohlo dôjsť k navráteniu vlastníctva k prepadnutému podielu 2/8 pozemku.

31. Je nesporné, že Okresný úrad Námestovo, pozemkový a lesný odbor vyhovel návrhu sťažovateľky zo dňa 07.04.2004, ktorým si uplatnila nárok v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z. na navrátenie vlastníctva k pozemku zapísanému v pkn. vl. č. XX, parc. č. XXX v podiele 3/8, ktorého pôvodnou vlastníčkou bola W. V., rod. X., v plnom rozsahu vydaním rozhodnutia č. P/2013/00005-R29/DK zo dňa 27.11.2013. Vzhľadom na to, že sťažovateľke bol priznaný celý ňou uplatnený nárok, správne orgány aj z tohto dôvodu nemohli jej návrhu na povolenie obnovy konania vyhovieť. Krajský

súd správne konštatoval, že obnova konania by bola možná iba v prípade, ak by správny orgán zamietol návrh sťažovateľky vo výške 2/8, čo sa však nestalo. Inak by totiž prišlo k obídenu márneho uplynutia prekluzívnej lehoty na uplatnenie reštitučného nároku.

32. Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 3Sžo/53/2015 zo dňa 14.12.2016 týkajúcom sa návrhu na navrátenie vlastníctva k pozemkom podľa zákona č. 503/2003 Z. z. konštatoval, že „...Slovenský pozemkový fond i Krajský súd v Bratislave aplikovali štandardný postup vychádzajúci z princípu nemo iudex ultra petitem partium, kde uplatnený nárok je stotožňovaný s petitom návrhu na začatie konania. Tento prístup sa neuplatňuje v správnom konaní v takom rozsahu ako v súdnom konaní, kde petit tvorí i formulačne osobitnú, oddelenú časť uplatneného nároku, ktorý je totožný s výrokom rozhodnutia. Žiadateľka v návrhu „spomína“ i parcelu č. XXXX Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľa svojim návrhom „zachytila“ a prejavom vôle sa dotkla i parcely č. XXXX. Aplikáciou argumentu a contrario je možné zistiť, prečo by navrhovateľka zmiňovala v návrhu skutočnosti, ohľadne ktorých by nechcela vyvolať účinky začatého konania spojené s návrhom.

... prípadné nejasnosti v prejave vôle sa vykladali na prospech reštituenta, za predpokladu, že ostatné náležitosti nároku boli splnené. V súlade s tým odporca, keď zistil existenciu nároku, priznal ho i v častiach, ktoré boli návrhom zmiernené. Tento spôsob výkladu je v reštitučných veciach prípustný, pretože išlo o odstránenie krívd zo strany štátu a štát pri odstránení krívd nejasnosti v určitosti prejavu vôle hodnotí v prospech žiadateľa.“

33. V prejednávanej veci neboli ani s ohľadom na princíp „beneficium cohaesionis“ (tzv. dobrodenie spočívajúce v súvislostiach), uplatňovaný v reštitučnom konaní v prospech reštituenta, zistené žiadne nejasnosti ohľadom prejavenej vôle sťažovateľky, ktoré by mohli správne orgány vyložiť v jej prospech.

34. Kasačný súd „obiter dictum“ poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžrk/6/2017 zo dňa 27.04.2018, v ktorom najvyšší súd vychádzajúc z právneho názoru Ústavného súdu SR č. k. III. ÚS 127/2010-35 zo dňa 22.06.2010 konštatoval, že „...reštitučné zákony boli vydané s cieľom zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom v týchto zákonoch špecifikovaného majetku v období rokov 1948 až 1989. To znamená, že právny poriadok predpokladá, že nebude možné napraviť resp. zmierniť všetky následky minulých majetkových a iných krívd spočívajúcich v porušovaní všeobecne uznávaných ľudských práv a slobôd zo strany štátu. K splneniu cieľa a účelu reštitučných zákonov sa tak vyžaduje, aby všetky orgány verejnej moci vychádzali z tejto špeciálnej úpravy pri posudzovaní nárokov osôb, ktorých majetok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25.02.1948 do 01.01.1990, a hlavne aby v tom duchu interpretovali zákonom ustanovené okolnosti, v dôsledku ktorých došlo k prechodu majetku, a to predovšetkým tam, kde orgán verejnej moci musí vychádzať z vlastnej úvahy.“

35. V duchu citovaného právneho názoru kasačný súd ustálil, že správne orgány s náležitou zodpovednosťou interpretovali a aplikovali príslušné zákony za súčasného dodržiavania základných práv a slobôd, pričom žalovaný rozhodol správne, keď potvrdil prvostupňové rozhodnutie.

36. Kasačný súd zároveň považoval za potrebné poukázať na právny názor Ústavného súdu SR vyslovený v uznesení č. k. III. ÚS 178/2006-05 zo dňa 20.06.2006, že „... reštitučné prepisy neboli vydané pre ten účel, aby spôsobili zánik vlastníckeho práva oprávnených osôb, ale aby im uľahčili obnovenie tohto vlastníckeho práva. Preto, ak došlo k zabratiu majetku štátom bez právneho dôvodu, osoba nestratila svoj vlastnícky vzťah k tomuto majetku a nič nebráni tomu, aby sa svojho nároku, resp. finančnej náhrady domáhala žalobou opierajúcou sa o všeobecné predpisy občianskeho práva podľa nástrojov ochrany vlastníckeho práva - žalôb určovacích, vindikačných (na vydanie veci), negatívnych a pod.“

37. Z uvedeného vyplýva, že ak sa sťažovateľka naďalej domnieva, že jej právnenému predchodcovi T. X. st. patril predmetný pozemok v podiele 5/8, nič jej nebráni obrátiť sa so svojimi nárokmi na civilný súd.

38. Po preskúmaní veci dospel kasačný súd k záveru, že neboli splnené predpoklady pre povolenie obnovy konania. Dôkazy predložené sťažovateľkou neboli spôsobilé hodnoverným spôsobom vyvrátiť skutkový stav zistený správnymi orgánmi oboch stupňov, ktorý považoval kasačný súd za dostačujúci na posúdenie veci. Na obnovu konania nestačí, ak sa po nadobudnutí právoplatnosti vydaného rozhodnutia zistia nové skutočnosti alebo dôkazy. Tieto nové skutočnosti alebo dôkazy musia byť takej kvality, že ak by sa uplatnili v pôvodnom správnom konaní, mohli by zmeniť názor rozhodujúceho správneho orgánu, čo by v prejednávanej veci nebolo možné.

39. Z uvedených dôvodov kasačný súd dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná, a preto ju zamietol.

40. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 S.s.p. tak, že účastníkom nepriznal náhradu trov tohto konania, keďže žalobkyňa (sťažovateľka) v tomto konaní nebola úspešná a žalovanému právo na náhradu trov v konaní pred správnymi súdmi zásadne neprináleží.

41. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.